

ט' באייר תשפ"א, 21.4.2021

גיליון מס' 756

אחרי מות-קדושים

הפריזמה של אהבת הרע

מאת מרדכי (מורדי) שבט, ראש צורים

בפרשת קדושים אנו קוראים את הפסוק:

"לא תקם ולא תטור את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ה'" (ויקרא יט, יח)

רבי עקיבא מוסיף את פרשנותו הידועה (ירושלמי מסכת נדרים) על המילים **"ואהבת לרעך כמוך"** - "זהו כלל גדול בתורה."

מה משמעות האמירה הזאת?

בפשטות מסבירים שזו מצווה חשובה ורבי עקיבא רק ממשיך את מסורת הלל הזקן, שענה לגוי שבקש ללמוד את כל התורה כולה כשהוא עומד על רגל אחת (בתרגום מהארמית) "מה ששנוא עליך, אל תעשה לחברך, וכל השאר- רק פרוש" (מסכת שבת לא.).

אנו מאמינים שכל המצוות חשובות, ושוות.

השאלה מתחזקת אף יותר לאור דבריו של רבי עקיבא עצמו, כשהוא פוסק בשאלה המפורסמת על שני אנשים ההולכים במדבר ולאחד מהם יש מים שיספיקו רק לעצמו. מה עליו לעשות? רבי עקיבא פוסק שהוא ישתה לבד, כי "חייך קודמין לחיי חבריך." (בבא מציעא סב.)

אם כן, מה משמעות דבריו של רבי עקיבא ש"זהו כלל גדול בתורה?"

הרב חיים דוד הלוי זצ"ל (הרב הראשי הספרדי של תל אביב בדור הקודם) בספרו מקור חיים השלם כותב בפרק ד', שהמצווה הראשונה בחשיבות, ובזמן, שחלה על האדם בכל יום, לאחר מצוות "שיויתי ה' לנגדי תמיד", היא מצוות "ואהבת לרעך כמוך". הוא מסביר את דבריו של רבי עקיבא הנ"ל "שחשיבותה (של המצווה) מונחת בתכלית הסופית של כל מצוות התורה... (ו)אף כאשר מקיים העם את כל מצוות התורה, אם נעדרת ממנו מצווה זאת, הרי שנעדרה ממנו כל התורה...".

ואכן לא יתכן קיום תקין של שום חברה אנושית, ללא הכלל הגדול הזה. הוא ממשיך בדבריו ואומר "משתמעת חובה גדולה, שהגלות גרמה שתשתכח, הלא היא אהבת הממלכתיות, כלומר המדינה, המכשיר הגדול והחשוב לקיומו של העם, אחרי קיום התורה ומצוותיה..."

בפרק ד' הלכה ו-ז הוא מפרט את הדברים למעשה:

"חובת כל העוסק ביחסי מדינה וחברה, לעסוק בכך מתוך אהבה. המאבק לכל הכשר והמותר הוא בריא ונחוץ בחיי כל אומה, אבל ללא כל שמץ של שנאה כלל ועיקר, ואם נפשך לומר, אפשרי הדבר גם מתוך אהבה. חובת כל אדם מישראל להחדיר בהכרתו תחושה של אהבה חדשה שדורות רבים נשתכחה מאתנו, הלא היא חובת אהבת המדינה. עיקרה אחד, ופרטיה הם כל הלכי החיים, שכולם יכוונו למטרה עליונה אחת: הימנעות מכל מעשה העשוי להזיק לקיומה ובטחונה, ועשיית כל מעשה הגורם לביצורה חיזוקה והתעצמותה."

מוסרים בשם הרב מידן (ראש ישיבה בהר עציון) שאמרתו של רבי עקיבא הינה הנחיה והוראה דווקא לפוסקים ולבעלי המוסר, כי יש לבחון את כל השאלות ההלכתיות ואת כל הדיונים המוסריים דרך הכלל של "ואהבת לרעך כמוך".

זהו כלל גדול בהבנת אמיתת התורה.

אם כן, כל השאלות הגדולות ברמה הלאומית וכו', הכול צריך להבחן דרך הכלל הגדול בתורה של "ואהבת לרעך כמוך".

מרדכי (מורדי) שבט, חבר ראש צורים,

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום [subscribe](#) בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב [unsubscribe](#) בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il